

5. nyelvi feladatsor

Mondatrészek

1. Egészítsd ki a következő mondatokat! Írd a pontsorra azt a névutót, amelyik az előtte álló főnévvel együtt megfelel a megadott mondatrészi szerepnek! Vedd figyelembe azt is, hogy a szó betűinek a száma megfeleljen a vonalkák számának!

A) A sok eső _ _ _ _ _ az utcákon tócsákban állt a víz.

okhatározó

B) A sok eső _ _ _ _ az utcákon tócsákban állt a víz.

időhatározó

2. Húzd alá az alábbi mondatokban az alanyt!

A) Egy fenékkal nem lehet két lovat megülni.

B) A haja szála sem görbül meg.

Húzd alá az alábbi mondatokban az állítmányt!

A) Sötétben minden tehén fekete.

B) Semmi jónak nem vagyok az elrontója.

3. Délután alaposan meg kell tanulnom a holnapra feladott leckét.

Írd ki az előző feladatban megadott mondatból a következő mondatrészeket!

A) állítmány: .....

B) minőségjelző: .....

C) alany: .....

D) módhatározó: .....

4. Egészítsd ki az alábbi újsághírt a zárójelben megadott mondatrészekkel! A beírandó szavakat az alábbi listából választhatod ki, de neked kell őket a megfelelő toldalékkal ellátnod! Vigyázz, két szót nem kell felhasználnod!

A beírható szavak (a megfelelő toldalékok nélkül):

társaság – ez – kiabál – bérlet – hangos – menekül

Egy férfi a villamoson barátja ..... akarta magát igazolni.

(eszközhatározó)

Az ..... felfedező ellenőrrel .....

(tárgy)

(módhatározó)

..... férfit végül a rendőrök fékeztek meg.

(minőségjelző)

5. A következő mondatokban mely szavak töltik be a tárgy mondatrészi szerepét?

Karikázd be ezeket! Vigyázz, a hibásan bekarikázott szavakért pontlevonás jár!

a) A sült csirke maradékát eltettük másnapra.

b) Engem sem a gólya költött!

c) A kölcsönkért könyvet ne felejtsd el visszaadni!

6. Milyen mondatrész a kutya szó az alábbi mondatokban? Írd a pontvonalra a lehető

legpontosabb meghatározást!

Pl. A kislány a kutyával együtt ment sétálni. társzatározó

a) A kutya kölykei tegnap jöttek a világra. ....

b) Számomra az én kutyám a legszebb. ....

c) Ma már adtam enni a kutyának. ....

d) Alaszkában kutyával húztatják a szánt. ....

7. Jelöld a tanult aláhúzással a mondatokban az állítmányt, az alanyt és a tárgyat!

a) Megtanultunk mondatokat elemezni.

b) Ismét meg fogom látogatni a barátomat.

c) Nem jó farkast emlegetni.

d) Melyik mondatban van a tárgynak tárgya? Írd a mondat betűjelét a pontvonalra!

A megfelelő mondat betűjele: .....

8. Milyen mondatrész a következő mondatokban a -val/-vel ragos szó? Írd a pontozott vonalakra a mondatrész pontos megnevezését (pl. helyhatározó)! (Magadnak segítségül elemezheted a mondatokat.)

A) Toldi a jó késsel a cipót fölszelte, ...

B) S a cipóval a húst jóízűen nyelte. ....

C) Vitték a királyhoz Toldit nagy pompával. ....

D) Nyugtával dicséred a napot. ....

E) Még sosem foglalkozott elméleti kérdésekkel. ....

9. Írj egy-egy példát a megadott szószerkezetre az alábbi kis szövegből!

A zebrákról

Afrikában évszázadok óta népes családokban élnek, minden társukat személyesen ismerik.

Legfontosabb azonosító jellegzetességük testük csíkok alkotta mintázata.

Pl.: helyhatározós szó szerkezet: Afrikában élnek

a) tárgyas szó szerkezet: .....

b) időhatározós szó szerkezet: .....

c) minőségjelzős szó szerkezet: .....

d) birtokos jelzős szó szerkezet: .....

10. Melyik mondatra igaz? Írd a példamondatok előtt szereplő római számot a megfelelő állítások mellé! Egy állításhoz több mondat is tartozhat!

I. Rendeld ide a keresztrefeszített szolgálit!

II. Sarolt lányom, légy holtodig hűséges társa Gézának!

a) A mondatban van időhatározó. ....

b) A mondatban olyan alany van, amit nem jelölünk aláhúzással. ....

c) A mondatban van minőségjelző. ....

d) Az igei állítmány felszólító módú. ....

11. A főnévi igenév többféle mondatrész szerepét is betöltheti. Lehet a mondatban: alany, jövő idejű állítmány a fog segédigével, tárgy, célhatározó. Írd a mondatok mellé, hogy a főnévi igenév milyen mondatrész szerepét tölti be az adott mondatban!

a) Tavasszal a Bükkbe fogunk kirándulni. ....

b) Kórusban énekelni jó. ....

c) Zenetanárhoz gyakorolni járok. ....

d) A testvérem szeret festeni. ....

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar_nyelv_7/lecke_03_027

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar_nyelv_7/lecke_03_026

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar_nyelv_7/lecke_03_028

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar_nyelv_7/lecke_04_039

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar_nyelv_7/lecke_04_040

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar_nyelv_7/lecke_04_038